

BİR İFSAD HAREKETİ OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ PROJESİ

Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Kapsam Alanı

Burhanettin CAN,

<http://umrandergisi.com.tr/bir-ifsad-hareketi-olarak-toplumsal-cinsiyet-esitligi-projesi-2-cn6813.html>

“Toplumsal cinsiyet eşitliği üzerinde çalışanlar, genellikle, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ana kaynağının din, dini söylem olduğunu; özellikle dinin kadınlara ilişkin “örtünme emrinin”, kadının özgürlüğüne, tercihine ve iradesine müdahale olduğunu, bu müdahale ile toplumsal cinsiyet ayrımcılığı yapıldığını iddia etmektedirler. Bu anlayışa, yaklaşıma göre toplumsal cinsiyet ayrımcılığının kaynağı “biyolojik” /doğuştan gelen özellikler değil; toplum, din, kültür ve mevcut eğitim sistemleridir.”

“Bugün Toplumsal Cinsiyet Eşitliği kapsamında ithal edilen kavramların 2000’li yıllarda Türkiye’de bir karşılığı yoktu. Bugün de arzuladıkları şekilde bir karşılığı yoktur. Görünen o ki, bu kavramları ithal edip uygulamaya sokanlar, bu kavramların muhtevassından bihaberdirler. Fakat bu kavramları tavsiye edenler ya da öne çıkaranlar ve bunlar için kampanya yürütenler, bu kavramların ne manaya geldiğini ve toplumda zamanla ne tür bir zihinsel değişim ve dönüşüm yapacağını çok iyi bilmektedirler.”

BİR İFSAD HAREKETİ OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ PROJESİ

Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Kapsam Alanı

“Allah’ın dışında başka veliler edinenlerin örneği, kendine ev edinen örümcek örneğine benzer. Gerçek şu ki, evlerin en dayanıksız olanı dişi örümcek evidir; bir bilselerdi.”

Kur’an-ı Kerim 29/Ankebut 41

Türkiye’de uygulanması için baskı yapılan ve de finanse edilen konulardan biri de, “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” ve “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikalarıdır.”. Bu projelerde toplumsal yapı, kültür ve medeniyet kodlarımız, toplumsal kimliğin inşasında bütün saldırılara rağmen çok önemli bir rol üstlenen din, önemsizleştirilmekte hatta suçlanmaktadır.

Burhanettin Can

İbn Haldun'a göre mağlup olan toplumlar, galip gelen toplumları hem davranış, hem de düşünce olarak taklit ederler: "Nefs ve kalb, daima kavimlerine galebe çalmış ve kendi kavmine boyun eğdirmiş olanların olgunluk ve üstünlüklerine inanır. Yenilen kimse buna inandıktan sonra, bütün iş ve hareketlerinde kendisini yeneni örnek edinir ve ona benzemeye çalışır. Yahut kendisine üstün gelen kimsenin galebesinin, adet, mezhep ve mesleğinden ileri geldiği vehmine kapılır, bunu galebenin sebepleri ile karıştırır. İşte bu yanılgılardan dolayı yenilgiye uğrayan kimse giyim ve kuşam, hayvana binmek, silahlanmak ve bütün diğer hal ve işlerinde kendisini yeneni örnek edinir... O kavmin hali ve âdeti bu yolla onlara sirayet eder."¹

Mağlubiyetlerin asıl sebeplerine inerek çözüm arama yerine, şekille çözüm arama, tüm mağlup toplumlarda görülebilecek olan bir şuuraltı olayı, bir hastalık hâlidir. Son dönem Osmanlı aydınları ve yönetici kadroları, Batı karşısında alınan seri askeri mağlubiyetlerin bir sonucu olarak Avrupa'yı taklit etmeyi, onda var her şeyi, toplumsal yapıya, değer sisteminin ana bileşenlerine uyup uymadığına bakmadan almayı, adeta bir ilke haline getirmişlerdir. Bu yolla mağlubiyetleri durduracaklarına *samimi* olarak inanmışlardır.²

Cumhuriyet döneminde ise yol boyu toplumsal yapıya, değer sistemine uyup uymadığına ve hatta toplumsal bir sorun olup olmadığına, ihtiyaç olup olmadığına bakmadan Batı'da hukuk, ekonomi, eğitim, aile yapısı, gençlik ve hemen hemen her alanda ne varsa, almak, bir ilke hâline getirilmiştir. İsmet İnönü'nün tabiri ile "kanunen ve cebren" uygulamaya sokulmuştur. Bu durum, zaman zaman durağanlaşsa da kesintiye uğramamıştır. Toplumsal tepkileri yumuşatmak için "Avrupa Birliğine üye olmak", her derde deva olarak sunulmuştur.

28 Şubat 1997'deki Postmodern Darbe sonrasında Müslüman kesimlerin üzerinde yürütülen psikolojik savaş etkisini göstererek, Müslüman camianın önemli bir kesimi tarafından, AB üyeliği ile ilgili kendilerine sunulan "İçerdeki zalimlerin zulmünü engelleyebilmek için taktik bir ittifak", kabul edilip içselleştirilmiştir. İçerdeki zalimlerin efendileri, ağa babaları Batılılardı. Öyleyse "içerdeki zalimlerin zulmünden" zalimlerin efendilerine sığınarak kurtulmak, nasıl bir taktik, nasıl bir strateji idi? "Fillerin ehlileştirilmesi metodu" ile Müslüman camianın büyük bir kesimi, kumpasa alınmış, Batıdan gelen ne varsa, kendi menfaatine olduğunu düşünür hâle getirilip tepkisiz kılınmıştır.

Böyle bir zihni yapının uzantısında AB uyum yasaları çerçevesinde ithal edilen bir kavram ve bir politika da, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) kavramı ve politikasıdır.

Bu, yazı serisinde, "cinsiyet", "toplumsal cinsiyet", "toplumsal cinsiyet eşitliği", "toplumsal cinsiyet ayrımcılığı", Türkiye ve dünyada uygulanan "toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları", "toplumsal cinsiyet eşitliği kriterleri", ulusal ve uluslararası "toplumsal cinsiyet eşitliği yasal mevzuatı", Toplumsal cinsiyet projesinin, politikasının arka planı, hangi güç tara-

¹ İbn Haldun, *Mukaddime*, MEB. Ankara, c. I, s. 374

² Aktaş, C., *Kılık-Kıyafet ve İktidar*, Nehir Yay., İstanbul, 1989, s. 46. Yalçın, H.C., *Tanıdıklarım-Seyit Bey, Yedigün*, no: 183, 9 Eylül 1936 (Aktaran Cündioğlu, D. *Başörtüsü Risalesi*, Tıbyan Yay., s. 28).

findan ne için ortaya atıldığı, “çocuksuz aile”, “ailesiz toplum modelleri” ile “arı, saf üstün ırk teorisi”, “dünya nüfusunun 500 milyon civarına indirilmesi projesi”, “tek devlet, tek hükümet, tek hukuk, tek ahlak, tek para ve banka sistemi projeleri” ile arasındaki ilişki ele alınıp incelenecektir. Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikaları (TCEP) kapsamında ithal edilen yasal mevzuat, uygulanan politikalar ve sonuçları genel olarak ele alınıp değerlendirilecektir.

Bu yazıda, “cinsiyet”, “toplumsal cinsiyet”, “toplumsal cinsiyet ayrımı”, “cinsiyet rolleri”, “toplumsal cinsiyet eşitliği kriterleri” öncelikle ele alınıp incelenecektir.

Bir Hastalık Hali: Felsefi Altyapısı Göz Önüne Alınmadan Kavramların İthal Edilmesi

Kelimeler, yalnızca bir konuşma aracı değil; aynı zamanda, toplumun içinde bulunduğu durumu, dünya görüşünü, sistemi algılayıp değerlendirebilme aracıdır da. Toplumda ki ilişkiler, davranışlar, anlayışlar, kültür ve yaşantı hakkında bilgi verirler.

Bazı kelimeler tek anlamlı, bazıları ise birden fazla anlamlıdır. Ayrıca bazı kelimelerin yalnızca sözlük anlamları (*esas anlam*) vardır. Bazılarının ise sözlük anlamlarının yanı sıra, sözlük anlamlarından daha öncelikli olarak kullanılan başka anlamları da vardır. Bunlara ıstılahi (*terim*) anlam denmektedir.³

Kelimelerin ıstılahi anlamları, bir miktatısın çekim alanına benzer. Bir miktatıs gibi çevresinde bir *anlam alanı* meydana getirir. Başka kavramlarla özel bir ilişki ağı kurarak, genel düşünce ve kültürel yapı sisteminin içinde *özel bir konum* alır. *Istılahi mana*, kelimenin içinde bulunduğu sistemden ve bu sistemdeki diğer kelimelerle kurduğu ilişkiden doğan özel bir anlamdır. Genel olarak bir sistem içinde yer alan bu tür kelimelere “*anahtar kelime*”, daha da özel ve ağırlıklı olan anahtar kelimelere de “*odak kelime*” adı verilmektedir.⁴

Ernest Edmodson Ramsaur, Avrupa’ya gitmiş olan Jöntürklerle ilgili yaptığı tespitler konumuz açısından önemlidir: “(Jöntürkler) ... Bu hızlı değişimin diğer bir sonucu ise maruz kaldıkları birçok şeye herhangi bir anlam yükleyememeleridir. Bunun sebebi karşılaşılabilecekleri ile ilgili hiçbir önbilginin kendilerinde mevcut olmamasıdır. Bu yüzden de o devirde Türkçede ifade edilmeye başlanan birçok fikir ve kavram henüz hazmedilememekteydi. Kullanılan kelimeler bile tam manasıyla özümselemiyordu... Hatta o kadar zamansız ve yersizdir ki, bu kavramların savunucuları fikirlerini destekleyip onlara kaynak olabilecek unsurları imparatorluk dışında aramak zorunda bırakılmışlardır.” “...İmparatorluk münevverlerinin ekseriyetinde Batı Düşüncesinin kabul edilmesi halinde kendiliğinden güçlü modern bir devlete ulaşılabacağına dair yaygın bir kanaat hasıl olmuştu.” “...Dış devletler, Türk tarafını, Balkan-

³ Can B., “Kavramların Yozlaştırılması”, *Umran*, sayı: 37, 1997, s. 9-20.

⁴ Izutsu, T., *Kuran’da Allah ve İnsan*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1975, s. 21,22.

larda kendi menfaatleri doğrultusunda bir anlaşmaya imza atmaya zorluyorlardı ve yine Türk hükümetine reform adı altında çeşitli uygulamaları dikte etme konusunda oldukça azimliydiler.”⁵

Ramsaur, İbni Haldun’a benzer bir değerlendirmeyi Jöntürkler için isabetli bir şekilde yapmıştır. Batı toplumsal yapısında ortaya çıkan ve Osmanlının meselesi olmayan ve o günün Osmanlısı için çözüm de olmayan birçok kavramı Avrupa’dan ithal edenler/etmek isteyenler, kavramların muhtevasına vakıf değildiler ve ne getirip ne götüreceğinden bihaberlerdi.

Konfüçyüs’e, ‘Toplumun kaderi senin eline verilirse onu düzeltmek ve iyileştirmek için ne yapardın?’ diye sormuşlar. Konfüçyüs bu soruya; “İlk işim isim ve kavramları değiştirmek olacaktır. Çünkü toplum, isim ve kavramları yanlış tabir etmek ve kullanmakla bozulur”.⁶ Şeklinde son derece anlamlı ve düşündürücü bir cevap vermiştir. Bu konuda Max Müller ise; “Kelimelerin yanlış ve bozuk kullanılması önce eserde dil hastalığı, sonra da ahlakta hastalık doğurur; çünkü bozuk bir kelime ve yanlış bir deyim giderek yaşamanın bir parçası haline gelir.” şeklinde bir değerlendirme yapmıştır. Bu konularda hassa olan rahmetli Cemil Meriç, Müslüman dünyanın içinde ki kaosun müsebbibinin entelektüeller olduğu kanaatinde: “Kaynaklarından kopan bir entelijansiyanın kaderi, bir mefhum hercümerci içinde boğulmaktır...”⁷

“Biz Eşleri Barıştırmak Yerine Ayrılışın Diye Kanun Çıkarmışız”

Ne yazık ki Konfüçyüs’ün, Max Müller’in ve rahmetli Cemil Meriç’in dile getirdiği tehlike, bugün bütün vahameti ile devam etmektedir.

Bu gün Toplumsal yapımızla uysun ya da uymasın her şey, AB uyum yasaları çerçevesinde ithal edilip mecliste yasallaştırılmış, yasallaştırılmakta ve ardından uygulamaya sokulmaktadır. Bu yaklaşım, Osmanlı’da olduğu gibi, bugünün Türkiye’sinde Batının müdahalesine, AB uyum yasaları çerçevesinde hukuki bir alt yapı hazırlayıp gerekçe oluşturmaktadır.

AB ve özellikle British Council, Türkiye ile “ortak projeler” yaparak zihinsel bir altyapının oluşmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda uygulanması için baskı yapılan ve de finanse edilen konulardan biri de, “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” ve “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikalarıdır.”. Bu projelerde toplumsal yapı, kültür ve medeniyet kodlarımız, toplumsal kimliğin inşasında bütün saldırılara rağmen çok önemli bir rol üstlenen din, önemsizleştirilmekte hatta suçlanmaktadır.

Ana sorun, Toplumsal cinsiyet eşitliği üzerinden yapılan tartışmalarda, genellikle, kavramsal bir analiz yapılmaması hatta yapılmasına müsaade edilmemesidir. Konunun tartışılması adeta istenmemektedir.

⁵ Ramsaur, E., E., *Jöntürkler 1908 İhtilalinin Doğuşu*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2011, s. 18-24.

⁶ Şeriatî A. *Medeniyet ve Modernizm*, Düşünce Yayınları, İstanbul, 1980, s. 40-120.

⁷ Meriç C., *Umrandan Uygarlığa*, Ötüken Yayınları, İstanbul, 1977, s. 95-120

Genelde “eşitlik” kelimesinin meydana getirdiği *çetkim alanının* etkisi altında kalınmakta, *cinsiyet, toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ve toplumsal cinsiyet eşitliği* kavramlarının sözlük anlamları üzerinde durulmakta; kazandığı ıstılahi (terim) anlamlar üzerinde durulmamaktadır. Oysa söz konusu kavramların tanımları yapılırken, “ayırıcılık nedenleri” ortaya konulurken, kullanılan “toplum”, “din”, “kültür”, “örf”, “adet”, “gelenek”, “görenek”, “töre”, “namus”, “edep”, “ahlak” ve “aile” gibi “anahtar” hatta “odak” olan kavramlar, basitleştirilerek, sıradanlaştırılarak bir psikolojik harekât yürütülmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında çok öne çekilen, “cinsel yönelim”, eşik seviyesi son derece düşürülmüş “şiddet”, “farklı aile modelleri” ve “farklı partnerler” gibi kavramlarla ciddi bir zihniyet değişimi ve dönüşümü yapılmak istenmekte; toplumlara bir merkez tarafından “kurbağa deneyi” uygulanmakta ve çok sinsi bir “sosyolojik savaş” icra edilmektedir. Orta öğretimde yapılan anketlerde soruların soruluş ve kavramların kullanılış şekli, yapılan “tespit” ve “öneriler”, psikolojik ve sosyolojik savaş tekniğine uygundur.

Bugün Toplumsal Cinsiyet Eşitliği kapsamında ithal edilen kavramların 2000’li yıllarda Türkiye’de bir karşılığı yoktu. Bugün de arzuladıkları şekilde bir karşılığı yoktur. Görünen o ki, bu kavramları ithal edip uygulamaya sokanlar, bu kavramların muhtevasından bihaberdirler. Fakat bu kavramları tavsiye edenler ya da öne çıkaranlar ve bunlar için kampanya yürütenler, bu kavramların ne manaya geldiğini ve toplumda zamanla ne tür bir zihinsel değişim ve dönüşüm yapacağını çok iyi bilmektedirler.

AK Parti Eski Milletvekili, Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç’un, “Eşler tartıştığında kadın, karakola telefon açıp şikâyette bulunduğunda koca evden uzaklaştırma alıyor. Bu da öfkeyi ve kadına şiddeti körüklüyor. Biz eşleri barıştırmak yerine ayrılın diye kanun çıkarmışız.”⁸ demiş olması, konumuz bağlamında çıkarılan yasaların ve uygulanan politikaların muhtevalarına, çıkaranların vakıf olmadığı anlamına gelir. Bu nedenle cinsiyet ve toplumsal cinsiyet ile ilgili kavramların nasıl tanımlandığı ve yorumlandığını öncelikle, ele almamız gerekmektedir.

Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Kavramları

Toplumsal cinsiyet eşitliği projesinin nirengi noktası, “cinsiyet” ve “toplumsal cinsiyet” kavramları arasında özel bir ayırımın yapılmış olmasıdır. “*Cinsiyet (sex)*, kadın ve erkek arasındaki doğuştan getirilen biyolojik farklılığı” ifade ederken; “*toplumsal cinsiyet (gender)* kadın ve erkeğe dinin, toplumun, kültür ve medeniyetin yüklediği anlamı; ondan beklentilerini, rol ve görev tanımlarını” içermektedir.⁹

⁸ 16.01.2019 Sputnik; https://tr.sputniknews.com/amp/turkiye/201901161037117860-kamu-basdenetcisi-malkoc-esler-ayrilsin-diye-kanun-cikarmisiz/?__twitter_impression=true

⁹ Şahin M., Gültekin M., Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine dayalı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın Ve Aile (İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç, Türkiye), SEKAM, Aile Akademisi, İstanbul, 2014. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün Rolü, 2006-Aralık, (http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/eski_site/Pdf/butceleme.pdf)

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün (KSGM), “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”, “toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye” ilişkin çalışmalarda, cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları, aşağıdaki gibi açıklanmaktadır¹⁰: “...*Cinsiyet*(sex) kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği, genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerdir. *Toplumsal cinsiyet*(gender) ise; toplumun verdiği roller, görev ve sorumluluklar, toplumun bireyi nasıl gördüğü, algıladığı ve beklentileri ile ilgili bir kavramdır. (...) Toplumsal cinsiyet kavramı kadın ve erkekler arasındaki ilişkiler ve rol dağılımının biyolojik farklılıklar tarafından değil; siyasi, sosyal ve ekonomik yapılanmalar tarafından belirlendiğini ifade eder. Diğer bir deyişle, kadın ve erkek arasındaki biyolojik farklılık dışında onlara atfedilen tüm farklılıkların ve onların yükledikleri tüm rollerin ve ilişkilerin sosyal olarak yapılandırılmış olduğunu ifade eder. Dolayısıyla bu rollerin ve ilişkilerin değiştirilebilir ve eşitlikçi bir biçimde yeniden yapılandırılabilir olmasını öngörür. Toplumsal cinsiyet bakış açısı biyolojik olanla sosyal ve kültürel olan arasındaki farkı anlamak ve dönüştürülebilir olanı (sosyal kültürel yapılanmalar) dönüştürmek için çaba harcamak olarak tanımlanabilir.”

2011 İstanbul Sözleşmesi’nde toplumsal cinsiyet kavramı, şu şekilde tanımlanmaktadır: “Toplum tarafından kadın ve erkeğe yüklenen ve sosyal olarak kurgulanan roller, davranışlar ve eylemler anlamına gelir.” İstanbul Üniversitesi ve Millî Eğitim Bakanlığı’nın ortak olarak düzenlediği “toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim seminer” notlarında (Eğitimci Sinay Avşar) cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları, aşağıdaki şekilde tanımlanmakta ve bir tabloda karşılaştırılmaktadır: “Toplumsal cinsiyet, toplumun kadına ve erkeğe atfettiği rollerin bütünü, kadınlardan ve erkeklerden beklediği birtakım nitelikleri ve davranışları ifade etmektedir. Dolayısıyla kız ve erkek çocukların, nasıl görünmeleri, giyinmeleri, konuşmaları, davranışları, düşünceleri ya da tepki vermeleri gerektiğini bilerek doğmazlar. Toplumsallığın içinde bu roller öğretilmektedir. Toplumsal Cinsiyet; Sosyo-kültürel_bir yapıdır. Yer ve zamana göre değişir. Bir nesne olmaktan ziyade bir sürece işaret eder. Bir dil ve güç konusudur.”¹¹

¹⁰ Şahin M., Gültekin M., Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine dayalı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın ve Aile (İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç, Türkiye), SEKAM, Aile Akademisi, İstanbul, 2014. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün Rolü, 2006-Aralık, (http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/eski_site/Pdf/butceleme.pdf)

¹¹ Sinay Avşar, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri, İÜ ve MEB Ortak Projesi

SINAY AVŞAR, TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ EĞİTİMİ SEMİNERİ	
<p>Biyolojik Cinsiyet</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Doğuştandır □ Verilidir □ Evrenseldir □ Fizikseldir □ Bedenseldir □ Tüm dünyada aynıdır □ 'Erkek' ve 'kadın' cinsiyet kategorisidir 	<p>Toplumsal Cinsiyet</p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ Toplumsallaşma, sosyalleşme sonucunda öğrenilir ✦ Toplumun kadından ve erkekten beklentilerine işaret eder ✦ Farklı coğrafya, farklı kültür ve farklı toplumsal konumlara göre değişebilir ✦ 'Erkeklik' ve 'kadınlık' toplumsal cinsiyet kategorisidir.

Tablo 3: Biyolojik cinsiyet ile Toplumsal Cinsiyet Özelliklerinin karşılaştırılması.¹²

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği, Ayrımcılığı

Toplumsal cinsiyet teorisyenlerine ve savunucularına göre, sosyal hayatta insanın doğuştan getirdiği *biyolojik cinsiyet kimliğine* dayalı belirlemelerin yapılması, *cinsiyet ayrımcılığı* yapmaktır. Bunlara göre yaratılış olarak kadın ya da erkek olarak doğmuş olmak, hayatın içerisinde onlara farklı roller yüklemek/yüklememelidir. Farklı roller yüklemek, kadın ve erkek arasında cinsiyete dayalı *eşitsizlik* meydana getirmektedir.

İstanbul Üniversitesi ve Millî Eğitim Bakanlığının ortak olarak düzenlediği “toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim seminer” notlarında *toplumsal cinsiyet eşitsizliği* kavramı, aşağıdaki şekilde izah edilmektedir: “Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, farklı boyutlardaki iktidar ilişkilerinin sonucu olarak toplumun kadın ve erkeğe dair algıları oluşturur. Kadınların politik, ekonomik, sosyal, kültürel ve medeni alanlardaki insan hakları ve temel özgürlüklerinin tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını engelleyen veya ortadan kaldıran yapıyı ifade eder. Veya cinsiyete bağlı olarak yapılan herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlama anlamına gelmektedir.”¹³

“Cinsiyete bağlı olarak yapılan herhangi bir ayırım”, kadın ve erkeğe atfedilen özellikler ile dışa vurmakta; bu da kadın ve erkeğin sosyal hayatta üstleneceği rolleri şekillendirmektedir. *İlk ayrımcılık*, kadın ve erkeklerin farklı özelliklere sahip olduğunun söylenmesi ve bu özelliklerle anılmasıdır. Taylor ve Dökmen, toplumsal cinsiyete ilişkin yaptıkları çalışmalarda kadın ve erkeğe atfedilen özellikleri mukayese etmekte ve bunun ayrımcılık olduğunu belirtmektedirler(Tablo1-Tablo 2)¹⁴

¹² Sinay Avşar, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri, İÜ ve MEB Ortak Projesi

¹³ Sinay Avşar, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri, İÜ ve MEB Ortak Projesi

¹⁴ Şahin M., Gültekin M., Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine dayalı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın ve Aile(İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç, Türkiye), SEKAM, Aile Akademisi, İstanbul, 2014. Dökmen, Y. Z. Toplumsal Cinsiyet/Sosyal Psikolojik Açıklamalar, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2010; Dönmez, N.(2008) Toplumsal Cinsiyet Kalıplarının Yerli Televizyon Dizilerindeki Kadın Karakterlere Yansımaları: Binbir Gece Örneği, yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Tablo 1. Yaygın Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları (Taylor ve ark., 2007)

Kadınsı	Erkeksi
Yumuşaktır	Saldırgan
Kolay ağlar	Duygusal değildir
Sanat ve edebiyattan zevk alır	Matematiği ve doğa bilimlerini sever
Sert sözcükler kullanmaz	Nesneldir
İnce düşüncelidir	Hırslıdır
Dindardır	Dünyalıdır
Görünümüyle ilgilidir	Yarışmacıdır
Başkalarının duygularının farkındadır	Mantıklıdır
Güçlü güvenlik ihtiyacı vardır	Kendine güvenir
Konuşkandır	Liderlik eder
Bağımlıdır	Bağımsızdır
Alışkanlıklarında düzenlidir	

11 nolu kaynaktan alınmıştır

Tablo 2. Türkiye’de Erkek ve Kadınlardan Beklenen Olumlu Özellikler (Dökmen, 2010)

Kadın	Erkek
Duygusal	Atılgan, bağımsız
Çekici	Cesur, çevik, kavgacı
Düzenli	Dayanıklı
Etkileyici	Sporsever
Fedakâr	Güçlü
Görgülü, iyi huylu, kibar, terbiyeli	Girişimci
Sabırlı	Hakkını savunabilen
Sevimli, sevecen, tatlı dili	Hızlı
Saygılı	Hırslı, kendine güvenen
Sadık	Kararlı, mert, mücadeleci, onurlu
İtaatkâr	Otoriter
Üretken	Sert
Yumuşak, zarif	Soğukkanlı

Araştırmacılar, tablolarda kadın ve erkeklere atfedilen özelliklerin genetik yapıdan, fittattan kaynaklanmadığı, toplumun, kültürün, dinin, örf, adet, gelenek, görenek, törenin, kadın ve erkeğe yükledikleri anlamların sonucu oluştuğunu iddia etmektedirler.

Toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine çalışma yapan Berktaş’a göre, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının temel nedeni, “tek tanrılı dinleri”dir.¹⁵ “Berktaş (2012):...Diğer yandan, dini yaşayan insanların öznel algılamalarının ötesinde, Dinin nesnel yönleri ve işlevleri vardır: Son derece etkili bir meşrulaştırma ve şeyleştirme aracı olması; katı toplumsal cinsiyet ayrımlarının ve kalıplarının oluşturulup pekiştirilmesinde oynadığı rol; kadının bağımlılığı ve aşağı konumunun bütün tek tanrılı dinlerde ortak olan ifade edilmiş biçimi ve bu bağımlılığın değişmez kılınması, vb. Bu dinlerin dayattıkları toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını ve eşitsiz cinsiyet ilişkilerini sorgulama; kısacası din olgusuyla bir hesaplaşma gereksinimiyle yüz yüze olduklarını düşünüyorum.”

¹⁵ Fatmagül Berktaş, *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın*, Metis Yayınları, İstanbul.

Berktaş (2012) gibi toplumsal cinsiyet eşitliği üzerinde çalışanlar, genellikle, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ana kaynağının din, dini söylem olduğunu; özellikle dinin kadınlara ilişkin “örtünme emrinin”, kadının özgürlüğüne, tercihine ve iradesine müdahale olduğunu, bu müdahale ile toplumsal cinsiyet ayrımcılığı yapıldığını iddia etmektedirler. Bu anlayışa, yaklaşıma göre toplumsal cinsiyet ayrımcılığının kaynağı “biyolojik” /doğuştan gelen özellikler değil; toplum, din, kültür ve mevcut eğitim sistemleridir.¹⁶

Cinsiyet Roller

Cinsiyet rollerine ilişkin yapılan tanımlama ve değerlendirmelerde, bu olgu, rahatlıkla görülebilmektedir: “Cinsiyet rolü, anne-babaların, akranların ve toplumun *eril* (maskülen) ya da *dişil* (feminen) olarak belirlediği ve bizden beklediği geleneksel ya da kalıplaşmış davranış, tavır ve kişilik özelliklerini tanımlamaktadır.”¹⁷

Bu tanımlamaya göre, cinsiyet rolleri, anne-baba, akran, toplum tarafından belirlenmekte ve bu roller, kalıplaştırılıp gelenekselleştirilmektedir. İstanbul Üniversitesi ve Millî Eğitim Bakanlığının “toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi” slaytlarında/notlarında, cinsiyet rollerine ilişkin ayrımcılığın doğumla başladığına özel bir vurgu yapılmaktadır.¹⁸ Kadın ve erkekler arasında rol ayrımcılığı, çocuklara cinsiyetlerine göre “farklı isimler”, “farklı nüfus cüzdanları verilmesi”, “farklı giysiler alınması”, “oda dekorasyonlarının”, “oyuncaklarının” farklı olması, onlara karşı “kullanılan dil ve söylemlerin” farklı olması, kız ve erkek çocuklarını “sevme biçimlerinin” farklı olması, cinsiyet rollerindeki ayrımcılığın kaynaklarını oluşturmaktadır.

Aynı eğitim notlarında mevcut kadın ve erkek rollerine ilişkin yapılan değerlendirmede cinsiyet rol ayrımının biyolojik olmaktan çok, toplumsal ve kültürel olduğu, ilk rol ayrımının aile içinde oluşturulduğu ifade edilmektedir: “Toplumsal cinsiyet rolü; ilk olarak ailede oluşur. Sosyokültürel bir yapıdır. Yer ve zamana göre değişir. Bir nesne olmaktan ziyade bir sürece işaret eder. Toplumsal cinsiyet farklılıkları bireyden bireye, kültürden kültüre değişebilir. Toplumsal cinsiyet rolleri, tarihsel süreç içinde, zamana, mekâna, sınıfa ya da ırka göre olduğu kadar toplumun siyasi ve ekonomik koşullarına göre de çeşitlilik göstermektedir.”

¹⁶ Şahin M., Gültekin M., Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine dayalı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın ve Aile (İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç, Türkiye), SEKAM, Aile Akademisi, İstanbul, 2014. Dökmen, Y. Z. Toplumsal Cinsiyet/Sosyal Psikolojik Açıklamalar, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2010; Dönmez, N.(2008) Toplumsal Cinsiyet Kalıplarının Yerli Televizyon Dizilerindeki Kadın Karakterlere Yansımaları: Binbir Gece Örneği, yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatmagül Berktaş, *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın*, Metis Yayınları, İstanbul. Arat, N.(1992), *Türkiye’de Kadın Olgusu*, Say Yayınları, İstanbul.

¹⁷ Şahin M., Gültekin M., Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine dayalı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın ve Aile (İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç, Türkiye), SEKAM, Aile Akademisi, İstanbul, 2014. Dökmen, Y. Z. Toplumsal Cinsiyet/Sosyal Psikolojik Açıklamalar, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2010; Dönmez, N.(2008) Toplumsal Cinsiyet Kalıplarının Yerli Televizyon Dizilerindeki Kadın Karakterlere Yansımaları: Binbir Gece Örneği, yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatmagül Berktaş, *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın*, Metis Yayınları, İstanbul.

¹⁸ Sinay Avcı, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri, İÜ ve MEB Ortak Projesi

“Kadınlar özel alana; ev işleri, çocuk bakımı, anne ve eş olma rolleri; Erkekler kamusal alana, çalışma, eş ve çocukların güvenliğini sağlama rolleri ile tanımlanır. Kadın ve erkek arasındaki fark ve ilişkileri, onların biyolojilerinden ziyade toplumsallaşmanın ürünü olarak gören bir perspektif doğrultusunda kavramlaştırılmıştır.”¹⁹

Bu notlara göre erkeklik rolleri, “insani tarafın törpülenmesi” ile inşa edilen “bir iktidar pratiğidir”. “*Erkeklik* verili bir kimlikten ziyade mücadele ve çatışma ile insani tarafın törpülenmesi suretiyle öğrenilir. *Erkeklik* çok hassas bir terazide ve sosyal bir süreç içinde gelişimini devam ettirir. Erkeklik *cinsiyetten* ziyade bir iktidar pratiğidir. Kadın karşıtlığı üzerine bina edilir. Kadınsı olanın dışlanması sonucunda erkeklik kimliği muhafaza edilir.” “Erkeklik inşa süreci, anne karnından ve kadınsı dünyadan ayrılış, sünnet, askerlik, çalışma, cinsellik, evlenme, baba olma, erkek evlat sahibi olmayı kapsar.”²⁰

“Nötr Cinsiyet Hareketi”

Kadınla erkeğin sosyal rol ve davranışlarının sebebi doğuştan getirdiği farklılıklar değilse, kadınlık ve erkeklik davranışları, yeniden kurgulanıp değiştirilebilir. Bu anlayışa göre kadın ve erkeklere bugün yüklenen geleneksel anlamdaki roller, yer değiştirilebilir. Yani kadınlar erkeklerin, erkekler de kadınların rollerini üstlenebilir. Cinsiyete dayalı rol ayrımcılığı, doğumla başlayıp yol boyu farklı “isim verme”, “giysi giydirme”, “oyuncak verme”, “oda düzenleme”, “hitap etme” ve farklı “davranış ve sevgi tarzları” ile şekillenen bir sürecin sonucu ise, “bu süreç ortadan kaldırılmalı”(!); “her şey cinsiyet açısından tekleştirilmeli”(!), “homojenleştirilmelidir”(!). “Doğan çocukların kız mı veya erkek mi olacaklarına ergenlik dönemine geldikleri zaman kendileri karar vermelidir”(!). “Doğumdan itibaren kızları kız olarak, erkekleri de erkek olarak yetiştirmek, onlara özel ve farklı roller atfetmek, onların ileride kendi özgür iradeleriyle yapacakları tercihe müdahale etmek demektir”(!).

Anne ve babalar, “kızlarına erkek oyuncakları”(!), “oğullarına kız oyuncakları alınmalı”(!); alınıyor ve “Kız çocuklarına erkek isimleri”(!), “erkek çocuklarına kız isimleri vermedirler”(!); veriliyor. “Tuvaletler dâhil değişik mekânlar cinsiyete göre ayrılmamalıdır”(!); ayrılmıyor. Aile için “anne” ve baba”, “karı ve koca” kavramları kaldırılmalı” yerine “ebeveyn 1, ebeveyn 2” gibi kavramları getirilmelidir(!), getiriliyor; “eş” yerine “arkadaş” tabiri kullanılmalıdır; kullanılıyor. “Farklı aile modelleri”(!), “farklı partnerler”(!), “nikâhsız beraberlikler”(!), “eşcinsel evlilikler”(!), “pedofili”(çocuklarla seks), “zoofili” (hayvanlarla seks)(!), “Ensest” (aile içi seks)(!), “gurup seksi”(!), “nekrofil” (ölülerle seks)(!) serbest olmalıdır(!); olmakta ve de yaygınlaşmaktadır.²¹

¹⁹ Sinay Aşar, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri, İÜ ve MEB Ortak Projesi

²⁰ Sinay Aşar, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri, İÜ ve MEB Ortak Projesi

²¹ Dökmen, Y. Z. Toplumsal Cinsiyet/Sosyal Psikolojik Açıklamalar, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2010; Dönmez, N.(2008) Toplumsal Cinsiyet Kalıplarının Yerli Televizyon Dizilerindeki Kadın Karakterlere Yansımaları: Binbir Gece Örneği, yayınlanmamış yüksek lisans tezi. <http://www.gazeteturk.org/oyuncagin-cinsiyeti->

Burada ifade edilenlerin hepsi Batıda, bir kısmı da Türkiye’de fiilen uygulanmaktadır. Evet, bütün bu gelişmeler, “nötr cinsiyet hareketi” olarak adlandırılmaktadır.²²

Eğer böyle giderse Türkiye’de “ebeveynin çocuğuna “sen kızsın” ya da “erkeklere yakışmaz” vs. demesi, namus, şeref, edep, hayâ, utanma tavsiyesinde bulunması, pembe bisiklet, bez bir bebek, oyuncak asker alması, etek giydirmesi, cinsel rol yükleme ve yönlendirme olarak” değerlendirilecektir. Eğer, “sen kızsın” kelimesi ikaz maksadıyla söylenmiş ya da ses tonu veya yüz ifadesi sertleşmişse konu, “çocuğa şiddet” kapsamına” girecektir.²³

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçütleri

Bütün bu tanımlama ve açıklamalarda dikkat çeken nokta, çok mahirane bir şekilde, genetik, biyolojik cinsiyet, fıtrat, din, kimlik, kültür ve medeniyet, aile, dil, tarih, örf, adet, töre gibi anahtar, hatta odak kavramların önemsizleştirilmesi, itibarsızlaştırılmasıdır.

Bütün bu anahtar/odak kavramların kaldırılıp atılmasını isteyenler, Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini(TCE) sağlayabilecek ölçütleri neye göre belirlemektedirler? Bu belirleme hakkını kendilerine kim vermiştir, ya da vermektedir? Hangi kültür ve medeniyetin, hangi toplumun değerleri baz alınarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği sağlanabilecektir? Bunu garantisini nedir? Bu soruların cevabını verebilmek için Batılı kurumlar tarafından toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin geliştirilmiş kriterleri, özet olarak, göz önüne almakta fayda vardır²⁴:

Dünya Ekonomik Forumu’nun 2012 “Dünya Cinsiyet Ayrımı” raporunda, Toplumsal cinsiyet eşitliği için aşağıdaki dört ana kriter belirlenmiştir:

1- “Ekonomik Katılım ve Fırsatlar”:

- *Kadının İş Gücüne Katılım Oranı,*
- *Kadın Ve Erkeklerin Gelirlerinin Karşılaştırılması,*
- *Kadın-erkek Çalışan Oranları*

2- “Eğitim Durumu”:

- *Eğitim Alanında Eşitlik,*
- *Kadın Ve Erkeklerin Eğitim Düzeyi Ve Okuryazarlık*

olmaz-110h.htm

<https://yesilgazete.org/blog/2012/12/02/isvecte-cinsiyet-ayirmayan-oyuncaklar-devri/>

<https://m.yeniakit.com.tr/haber/marketler-zincirinde-buyuk-rezalet-lgbtli-oyuncaklar-raflarda-542959.html>

<http://uzuncorap.com/2014/02/04/gecmisten-bugune-cinsiyet-ayrimi-vurgusu>

yapanoyuncaklar/https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45917808

²² <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45917808>

²³ Ahmet H. Çakıcı: Ailesiz Toplum 3, İstanbul Sözleşmesi, LGBT Toplum ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği <http://www.ekrangazetesi.com/haber/15131/ahmet-h-cakici-yazdi-ailesiz-toplum-3-istanbul-sozlesmesi-lgbt-toplum-ve-toplumsal-cinsiyet-esitligi.html>; Ahmet H. Çakıcı, Ailesiz Toplum 4- Bi Acayip Aileler <http://ahmethakancakici.blogspot.com/2018/10/ailesiz-toplum-4-bi-acayip-aileler.html>

²⁴ “Gender Statistics for Gender Equality Endex” <http://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>

3- “Sağlık”:

- *Sağlık Alanındaki Eşitlik, Kadın Sağlığı Ve Erkek Sağlığı Değerlerinin Birbirine Oran,*
- *Doğumda Cinsiyet Oranı*

4- “Siyasette Güçlenme”:

- *Siyasi Alandaki Eşitlik,*
- *Parlamentodaki Koltuk Sayısı, Bakan Sayısı,*
- *İktidarda Kalma*

Dünya ekonomik forumunun, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ölçmek için belirlediği dört temel alan ise aşağıda verilmiştir:

- 1- *Temsil Oranı (parlamentoda ve yerel düzeyde kararlara katılım)*
- 2- *Eğitim (ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimdeki kadın sayısının erkek sayısına oranları)*
- 3- *Sağlık (beklenen sağlıklı yaşam süresi ve doğumdaki cinsiyet oranı)*
- 4- *Ekonomi (kadın ve erkekler arasındaki tahmini gelir farkı).*

AB’de, Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü tarafından toplumsal cinsiyet eşitliği endeksi (GEI) geliştirilmiştir²⁵:

- 1- *İş (istihdama katılım, ayrımcılık ve işin niteliği)*
- 2- *Para (finansal kaynaklar ve ekonomik durum)*
- 3- *Bilgi (eğitime katılım ve ayrımcılık, yaşam boyu öğrenme)*
- 4- *Zaman (bakım hizmetleri ve sosyal aktiviteler)*
- 5- *Güç (politik ve ekonomik güç)*
- 6- *Sağlık (statü ve erişim)*

BM tarafından toplumsal cinsiyet eşitliğini ölçmek ve güçlendirmek için üç ayrı endeks geliştirilmiştir:

1- BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Gelişim Endeksi (GDI):

- 1- *Sağlık, 2- Nüfus, 3- Eğitim, 4- Ekonomik kaynaklar*

2- BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Güçlendirme Endeksi (GEM):

- 1- *Parlamentoda Temsil Oranı,*
- 2- *Üst karar ve yönetim düzeyinde kadın*
- 3- *Profesyonel mesleklerde ve işlerde çalışan kadın, 4- Kadınların ve erkeklerin elde ettikleri tahmini gelir*

²⁵ “Gender Statistics for Gender Equality Index” <http://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>

3- BM Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi (GII=GDI +GEM)

1- Sağlık, 2- Parlamentoda Temsil Oranı, 3- Eğitim, 4- İşgücüne Katılım Oranları

Sonuç: Harsı, Nesli ve Fıtratı İfsad Eden Bir Hareket Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi

Toplumsal cinsiyet kavramına ilişkin yapılan tanımlama ve açıklamaların tamamında biyolojik cinsiyetin, genetik yapının, fıtratın, toplumun, kültürün, dinin, örf, adet, gelenek, görenek, törenin, tarih ve dilin tüm etkisinin yok edilmek istendiği görülmektedir.

Yukarıdaki toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili kriterlerde, aile ortamı, evde üretilenler, el emeği, çocukların durumu, bakımı ve sayısı, gelecek nesil meselesi, yaşlıların durumu ve bakımı, evin dışında çalışanların mutlu olup olmaması(mutluluk dereceleri), farklı aile türleri ve bunların ne getirip götürdüğü hiç göz önüne alınmamakta, bu etkenlerden hiç bahsedilmemektedir.

Sanki temel bir ölçüt var; o da, kadının aile ortamının, evin dışında var olması, nasıl olursa olsun çalışmasıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin uygulanması ile elde edilen sonuçlar, şiddet, evlenme- boşanma oranları, çocuk sayısı, çocuk sayısında gayrimeşruluk düzeyi, madde kullanımı, intihar ve mutluluk açılarından değerlendirilmemekte; nitelikten ziyade nicelikler üzerinden bir eşitlik kavgası yürütülmektedir.

Eşitlik kavramının oluşturduğu çekim kuvveti ile yürütülen psikolojik harekât, toplumsal cinsiyet eşitliği projesinin felsefesini, muhtevasını, gerçek anlamda bir eşitlik sağlayıp sağlamadığını ve arka planını toplumsal zeminde tartışmaya, şimdilik, fırsat vermemektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının ıstılahi manası, hem insan fıtratını, genetiğini, hem nesli ve hem de kültür ve medeniyeti tahrip edip bozabilecek bir öze sahiptir. Harvard Üniversitesinden Dr. Brizendine'in yaptığı itiraf ve değerlendirme konu açısından önemlidir: "...Oysa bize insanlardaki cinsiyet ayrımının ailelerin çocukları kız ya da erkek olarak yetiştirmelerinden kaynaklandığı öğretilmişti. Bugün bunun tamamen doğru olmadığını biliyoruz... Özgür irade ve politik olarak doğru davranmak adına biyolojinin beyin üzerindeki etkisini görmezden gelmeyi deniyoruz, Kendi doğamızla savaşıyoruz."²⁶

Evet, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, insan doğasına/genetiğine/fıtratına açılmış bir savaştır. Toplumsal Cinsiyet eşitliği, "tek devlet", "tek hükümet", "tek ekonomi", "tek güvenlik gücü", "tek hukuk", "tek ahlak", "tek banka ve para sisteminin olması" gerektiğini seslendirenlerin küresel boyutlu, sinsi ve karanlık bir projesidir. İnsan nefsinin hoşuna giden, görünüşü cezbedici, özü tahrip edici bu projenin ana hedefi, tüm insanlığı ifsad edip sürüleştirecek kolayca yönetmektir: "İnsanlardan öylesi de vardır ki, dünya hayatına ilişkin sözleri senin hoşuna gider ve kalbindekine rağmen Allah'ı şahit getirir; oysa o azılı bir düşmandır. O, iş

²⁶ Louann Brizendine, *Kadın Beyni*, Say Yayınları, İstanbul.

başına geçti mi (ya da sırtını çevrip gitti mi) yeryüzünde fesad çıkarmaya, ekini ve nesli helak etmeye çaba harcar. Allah ise, fesadı (bozgunculuğu ve kışkırtıcılığı) sevmez. Ona: «Allah'tan kork» denildiği zaman, onu büyüklük gururu günaha sürükleyerek alıp-kuşatır. Böylesine cehennem yeter; ne kötü bir yataktır o.”(2 Bakara 204-206)

Özelde milletimizi, biraz daha genelde ümmetimizi ve en genelde de tüm dünya insanlığını bekleyen böyle bir tehlike vardır. Bu tehlikenin, öncelikle Türkiye’yi yönetenler ve gönüllü kuruluşlar tarafından görülmesi ve de gereğinin yapılması gerekmektedir. Henüz Vakit Varken! *Ve*; “Kim Rahman (olan Allah) ın zikrini görmezlikten gelirse, biz, bir şeytana onun ‘üzerini kabukla bağlattırırız’; artık bu, onun bir yakın-dostudur. Gerçekten bunlar (bu şeytanlar), onları yoldan alıkoyarlar; onlar ise, kendilerinin gerçekten hidayette olduklarını sanıp-sayarlar.”(43 Zuhruf 36-37)

KAYNAKÇA

1. Ahmet H. ÇAKICI: *Ailesiz Toplum 3, İstanbul Sözleşmesi, LGBT Toplum ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği*
<http://www.ekrangazetesi.com/haber/15131/ahmet-h-cakici-yazdi-ailesiz-toplum-3-istanbul-sozlesmesi-lgbt-toplum-ve-toplumsal-cinsiyet-esitligi.html>;
2. ÇAKICI Ahmet H., *Ailesiz Toplum 4- Bi Acayip Aileler*
<http://ahmethakancakici.blogspot.com/2018/10/ailesiz-toplum-4-bi-acayip-aileler.html>
3. AKTAŞ, C., *KILIK-KIYAFET VE İKTİDAR*, Nehir Yay., İstanbul, 1989, s. 46. Yalçın, H.C., *Tanıdıklarım-Seyit Bey, Yedigün*, no: 183, 9 Eylül 1936 (Aktaran Cündioğlu, D. *Başörtüsü Risalesi*, Tıbyan Yay., s. 28).
4. ARAT, N.(1992), *Türkiye’de Kadın Olgusu*, Say Yayınları, İstanbul.
5. BERKTAY Fatmagül, *TEK TANRILI DİNLER KARŞISINDA KADIN*, Metis Yayınları, İstanbul.
6. CAN B., “*Kavramların Yozlaştırılması*”, *Umran*, Sayı: 37, 1997, s. 9-20.
7. DÖKMEN, Y. Z. *TOPLUMSAL CİNSİYET/SOSYAL PSİKOLOJİK AÇIKLAMALAR*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2010;
8. DÖNMEZ, N.(2008) *Toplumsal Cinsiyet Kalıplarının Yerli Televizyon Dizilerindeki Kadın Karakterlere Yansımaları: Binbir Gece Örneği*, yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
9. İbn HALDUN, *MUKADDİME*, MEB. Ankara, c. I, s. 374.
10. IZUTSU, T., *KURAN’DA ALLAH VE İNSAN*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1975, s. 21,22.
11. LOUANN Brizendine, *KADIN BEYNİ*, Say Yayınları, İstanbul.
12. MERİÇ C., *UMRANDAN UYGARLIĞA*, Ötüken Yayınları, İstanbul, 1977.
13. RAMSAUR, E., E., *JÖNTÜRKLER 1908 İHTİLALİNİN DOĞUŞU*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2011, s. 18-24.
14. SİNAY Avşar, *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitim Semineri*, İÜ ve MEB Ortak Projesi
15. ŞERİATİ A. *MEDENİYET VE MODERNİZM*, Düşünce Yayınları, İstanbul, 1980, s. 40-120.

16. ŞAHİN M., GÜLTEKİN M., TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE DAYALI POLİTİKA UYGULAYAN ÜLKELERDE KADIN VE AİLE(İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç, Türkiye), SEKAM, Aile Akademisi, İstanbul, 2014. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün Rolü, 2006-Aralık,
http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/eski_site/Pdf/butceleleme.pdf
<http://www.gazeteturk.org/oyuncagin-cinsiyeti-olmaz-110h.htm>
<https://yesilgazete.org/blog/2012/12/02/isvecte-cinsiyet-ayirmayan-oyuncaklar-devri/>
<https://m.yeniakit.com.tr/haber/marketler-zincirinde-buyuk-rezalet-lgbtli-oyuncaklar-raflarda-542959.html>
<http://uzuncorap.com/2014/02/04/gecmisten-bugune-cinsiyet-ayrimi-vurgusu-yapanoyuncaklar/><https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45917808>
<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45917808>
“Gender Statistics for Gender Equality Endex” <http://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>
Sputnik; 16.01.2019 https://tr.sputniknews.com/amp/turkiye/201901161037117860-kamu-basdenetcisi-malkoc-esler-ayrilsin-diye-kanun-cikarmisiz/?_twitter_impression=true